

Update platform WijkWijzer

Zomer 2022

De kennis- en netwerkorganisaties actief op het terrein van leefbaarheid en veiligheid bundelen hun krachten in het kennis- en leerplatform WijkWijzer. Deze organisaties hebben de afgelopen tijd aandacht gevraagd voor het versterken van een brede gebiedsgerichte aanpak en om een beweging te maken naar wijk- en buurtgericht werken. Dit willen we samen met bewoners, gebiedsgerichte professionals, beleidsmakers en bestuurders voor elkaar krijgen. Met deze nieuwsbrief laten we zien waar we als WijkWijzer mee bezig zijn geweest én waar we de komende tijd mee aan de slag gaan. Wat kunt u van ons verwachten de komende maanden? Welke activiteiten staan er op de agenda? Dit overzicht is bij lange na niet compleet – zie www.wijkwijzer.org voor al onze activiteiten en publicaties.

WijkWijzer is hét platform voor leefbare en veilige wijken. WijkWijzer heeft als doel om kennisuitwisseling tussen beleidsmakers, wijkprofessionals en actieve bewoners te stimuleren en draagt bij aan de beweging waarin betrokken personen en organisaties samenwerken aan stedelijke vernieuwing en versterking van de wijk- en buurtaanpak. WijkWijzer is een samenwerking van: het Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners (LSA), het Landelijk Platform Buurt- en Wijkgericht Werken (LPB), het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), het Verwey-Jonker Instituut, Movisie, Platform31, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Verdiepen

Perspectief bieden (Herziene editie): Bouwstenen en afwegingskader voor de gebiedsgerichte aanpak van leefbaarheid en veiligheid

In kwetsbare wijken groeit de kloof tussen (kans)arm en (kans)rijk, de leefbaarheid daalt, de veiligheid staat onder druk en het vertrouwen in de overheid brokkelt af. Begin dit jaar kondigde minister De Jonge het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid aan. In opdracht van het ministerie bundelde het Verwey-Jonker Instituut in 2021 lessen uit het heden en verleden en formuleerde bouwstenen en succesfactoren voor het nieuwe wijkenbeleid. Deze [herziene editie](#) is uitgebreid met een afwegingskader met gesprekspunten om gemeenten te helpen uit de startblokken te komen.

Instructiefilm: 'Hoe maak ik een buurtagenda?'

Gemeenten, woningcorporaties en andere partijen worden weer steeds zichtbaarder in wijk en buurt. Zij gaan aan de slag voor de wijk samen met bewoners. Het opstellen van een buurtagenda is daarbij praktisch en passend om ervoor te zorgen dat de wensen en behoeften voor de buurt van deze partijen bij elkaar worden gebracht. De [instructiefilm 'Hoe maak ik een buurtagenda?'](#) bespreekt zeven bouwstenen waarmee je een vliegende start kunt maken met het opstellen van een buurtagenda. Of je nu beleidsmaker, wijkprofessional of bewoner bent.

Handboek: Buurt voor iedereen

De ambitie in Nederland is dat alle inwoners wonen zoals zij dit zelf willen, contacten onderhouden en meedoen in de samenleving, als buurtbewoners. Ook mensen die in een extra kwetsbare positie verkeren door psychiatrische of psychosociale problemen, een licht verstandelijke beperking en/of multiproblemen. '[Een buurt voor iedereen](#)': een plek waar alle bewoners zich welkom en thuis kunnen voelen. Wat kun je van een buurt verwachten? Wat draagt bij aan 'een buurt voor iedereen'? Hoe zorgen we dat iedereen zich veilig en thuis voelt?

Omarm en versterk bewonersinitiatieven!

Lessen uit onderzoek bewonersinitiatieven in de warmtetransitie. Om de warmtetransitie tot een succes te maken zijn actieve bewoners onontbeerlijk. De gemeente en andere professionele partijen kunnen bewonersinitiatieven ondersteunen en stimuleren. Hoe? Begin dit jaar spraken we de acht initiatieven voor de tweede keer. We delen hieruit [zes lessen](#).

Wat bedoelen we met sociaal fitte leefomgeving?

Met deze eerste [verkenning naar de mogelijke betekenis van een sociaal fitte leefomgeving](#) willen wij een bijdrage leveren aan het huidige beleidsdiscours over de veerkracht van kwetsbare wijken. In veel gebieden in Nederland is er een opeenstapeling van problemen op het gebied van onderwijs, werk/armoede/inclusie, veiligheid/ondermijning, wonen en gezondheid. De laatste jaren voeren gemeenten steeds vaker inclusief beleid, met aandacht voor het (zelf)oplossend vermogen van bewoners en hun omgeving.

Schijnwerpers op de straat

In [dit onderzoek](#) heeft het Verwey-Jonker Instituut de integrale aanpak van de Van Wougroep, een criminele jeugdgroep uit de Amsterdamse Diamantbuurt, bestudeerd. Daarnaast hebben we – om de keuzes die binnen de Van Wou-aanpak zijn gemaakt in perspectief te kunnen plaatsen – gekeken naar twee andere integrale aanpakken van criminele jeugdgroepen. Welke lessen volgen uit deze aanpakken en wat betekenen deze voor de huidige en toekomstige aanpak van criminele jeugdgroepen?

Kennissynthese ruimtelijke segregatie

Met het manifest 'Dicht de kloof!' vroegen de burgemeesters van vijftien grote steden zomer 2021 aandacht voor het leefklimaat in de meest kwetsbare gebieden van Nederland. Wanneer het gaat over de opstapeling van achterstanden en problemen in wijken, duikt vaak het begrip 'segregatie' op. In deze [kennissynthese](#) staat 'ruimtelijke segregatie' centraal, oftewel de ruimtelijke neerslag van verschillen – tussen gemeenten en regio's, maar vooral ook binnen en tussen wijken.

Essay: De vragen van overmorgen in het sociaal domein

Wat zijn de vragen van overmorgen die voor het sociaal domein van belang zijn? En wat betekenen die vragen voor bestuurlijk en ambtelijk leiderschap? In de collegereeks van het Netwerk Directeuren Sociaal Domein (NDSD) hebben directeuren samen met wetenschappers en praktijkdeskundigen geprobeerd die vragen te beantwoorden. Het Verwey-Jonker Instituut beschrijft in een [essay](#) de rode draden van de collegereeks.

Artikelenreeks 'Werken in een netwerk, wat levert het op?'

Wie taaie, complexe maatschappelijke opgaven als verduurzaming, woningtekorten, leefbaarheid of in de zorg wil aanpakken, loopt al snel tegen de grenzen van de eigen organisatie aan. Om de gewenste transities en impact te realiseren is samenwerking in lokale of regionale samenwerkingsverbanden een belangrijke voorwaarde om echt verschil te maken. Niet voor niets staan organisatienetwerken volop in de belangstelling. Maar wie zijn oor goed te luister legt, hoort ook ongenoegen over bijvoorbeeld de stroperigheid en toenemende 'netwerkdruk'. Dat roept de vraag op of samenwerken in een netwerk rendeert. [Werken in een netwerk, wat levert het op?](#)

Verandertoolkit WijkWijzer

Steeds beter zien we dat wat er in de wijk nodig is niet altijd past bij 'hoe het werkt' binnen organisaties. Het aanbod is dan te veel verkokerd, of er zijn regels of geldprikkelers die de goede oplossing in de weg staan. We willen werken vanuit bewoners. Maar hoe dan precies? De [verandertoolkit WijkWijzer](#) helpt je hierbij. Met een set van korte filmpjes, werkplaten en denk- doe-kaarten ga je aan de slag om nog beter aan te kunnen sluiten bij wat er in de wijk wordt gevraagd.

Blogs

De shocktest voor bewoners en gemeente: Een open en veerkrachtig programma in Bospolder-Tussendijken, Rotterdam

Door Linda Zuiderwijk namens gemeente Rotterdam en Veldacademie

Samenwerken met bewoners: ondanks de goede bedoelingen is de praktijk weerbarstig. Toch zien we in de wijk Bospolder-Tussendijken dat er niet alleen met bewoners samengewerkt wordt, maar dat bewoners steeds vaker ook de leiding kunnen nemen. Hoe is dat zo gekomen? [Lees het blog](#).

De gemengde wijk van morgen moet socialer en inclusiever

Door Emre Can, Platform31

Het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid komt eraan. Het mengen van kwetsbare wijken komt daarmee weer op de beleidsagenda's van Rijk, gemeenten en woningcorporaties. Pakken we de draad weer op waar we hem rond 2012 hebben laten vallen, of doen we het anders? [Lees het blog](#).

Meedoen

Oproep: Wie durft het Wijklab uit te nodigen in 2022?

Platform31 gaat de wijk in! Worstelt uw gebiedscoalitie met een domeinoverstijgend vraagstuk in de wijkaanpak? Dan komen we graag naar u toe met het Wijklab. Samen met een onafhankelijk panel bestaande uit experts – bestuurders en professionals met veel ervaring in de wijkaanpak – gaan we dan met uw coalitie op zoek naar nieuwe wegen voor de vraagstukken die spelen in uw wijk. Wilt u het Wijklab voor één dag uitnodigen in uw wijk? [Meld u dan vóór 15 juli aan](#).

Bewonersplatform voor aandachtswijken: doe meel

LSA breidt het [bewonersplatform](#) van wijken die hun kennis en ervaring over wijkaanpak delen verder uit. Ben je betrokken bij een bewonersinitiatief dat actief is met wijkaanpak? Sluit je dan ook aan! Op 28 september komt het netwerk weer online bij elkaar.

Leergang: Ruimte en vastgoed voor impact ondernemen

In de stad is de ruimte schaars en voeren marktconforme vastgoedprijzen de boventoon. Gemeenten ervaren dat het mede door de grote woningbouwbehoefte steeds lastiger is om betaalbare huisvesting voor startende ondernemers, het midden- en kleinbedrijf en maatschappelijke initiatieven te behouden of te realiseren. Hoe zorg je als gemeente dat er ook ruimte is voor impactondernemers? [De leergang](#) neemt beleidsambtenaren en vastgoedambtenaren mee in de mogelijkheden, de wereld van gemeentelijk vastgoed en impact ondernemen.

Programma Banen voor je Buurt: creëer betaald werk voor buurtbewoners

Hoe tof zou het zijn als jouw bewonersbedrijf betaald werk creëert voor mensen uit de buurt? Werk dat waardevol is voor de leefbaarheid in jouw buurt. Ben je betrokken bij een bewonersbedrijf of ben je initiatiefnemer? Hebben jullie al eigen inkomsten? Tijdens dit nieuwe [programma Banen voor je Buurt](#) ontdekken we samen hoe je betaald werk creëert voor buurtbewoners. Start Foundation, LSA Bewoners en Social Enterprise NL helpen tijdens dit programma bij het maken van een businessplan.

Welk project voor sociale veiligheid wint 20.000 euro?

Ken je een goed initiatief dat criminaliteit voorkomt en sociale veiligheid bevordert? [Meld dat dan snel aan](#) voor de Hein Roethofprijs! De winnaar ontvangt een geldbedrag van 20.000 euro en een kunstwerkje. De minister van Justitie en Veiligheid reikt de prijs uit op 31 oktober 2022 in Utrecht. Aanmelden kan tot maandag 1 augustus 2022.

Werkplaats 'Werken aan wijkontwikkeling'

Voor mensen die de kloof willen dichten tussen wijken en gelijke kansen willen creëren voor burgers die leven in wijken waar die kansen niet vanzelfsprekend zijn, organiseren Platform31 en Van Vieren [een 3-daagse bijeenkomst](#) (wordt verplaatst naar najaar '22). Hoe zorgen we dat we wél blijvend de negatieve spiraal in deze wijken gaan doorbreken?

'Crash course' in het verduurzamen van kwetsbare wijken

Met deze [in-company training](#) helpen Platform31, Nyenrode Business Universiteit en het Verwey-Jonker Instituut gemeenten en hun partners de energietransitie in kwetsbare wijken te verbinden met het verbeteren van de leefbaarheid. Want een integrale, sociale én milieutechnische verduurzamingsaanpak voor kwetsbare wijken: dat klinkt goed!

Wijkambtenaren gezocht voor de Werkplaatsen Wijkgericht Werken!

Veel gemeenten lijken meer en meer in te zetten op de wijk. De werkwijze kan een veel uitgesproken ambtelijke wens vervullen: de lokale overheid dichterbij het alledaagse leven van de bewoners brengen. Toch blijkt het in de dagelijkse praktijk van de wijkprofessional vaak lastig om invulling te geven aan het wijkgericht werken of de werkwijze door te ontwikkelen. Daarom organiseren Platform31, LPB en A&O Fonds Gemeenten voor de vierde keer de [Werkplaatsen Wijkgericht Werken](#), waarin we aan de slag gaan met de vraag: hoe geef je als gemeente succesvol en effectief vorm aan wijkgericht werken?

Gezocht: Partijen die aan de slag gaan met het maken van een buurtagenda

Het afgelopen jaar brachten Platform31 en Movisie de handreiking 'Hoe maak ik een buurtagenda?' uit. Nu willen Platform31, Movisie en Aedes, de koepel van woningcorporaties een tweede stap zetten en op een zestal locaties met betrokkenen een buurtagenda gaan maken. We zijn daarom op zoek naar gemeenten, woningcorporaties, maatschappelijke organisaties, mogelijk actieve bewonersgroepen die dit met onze ondersteuning willen gaan doen. Onze ambitie is om na de zomer te starten en het traject eind van het jaar af te ronden met betrokkenen. [Klik hier voor hulp met de buurtagenda.](#)

Gezonde leefomgeving in kwetsbare wijken: Wat zijn uw kennisvragen?

Een gezonde en groene leefomgeving is actueel én belangrijk voor regio, stad, dorp, wijk en buurt. Het is een speerpunt zowel in het fysieke als in het sociaal domein. Dit onderwerp is volop in ontwikkeling. We weten steeds meer, maar ook nog niet alles. In de komende periode voeren Platform31, Onderzoeksinstituut IVO en Pharos samen een verkenning uit naar de kennisbehoefte voor een gezonde leefomgeving specifiek in kwetsbare wijken. Hiervoor zijn we op zoek naar professionals of onderzoekers met kennis over of ervaring in kwetsbare wijken die mee willen doen aan [een onderzoek naar de kennisbehoefte](#).

Doe mee aan het onderzoek 'Gezonde koele buitenruimte in dichtbevolkte wijken'

Heeft uw gemeente recent een openbare verblijfsruimte opnieuw ingericht met aandacht voor verkoeling tijdens hete dagen? En ligt deze ruimte in een dichtbevolkte wijk? Platform31 en de Hogeschool van Amsterdam zijn op zoek naar gemeenten en ontwerpers met wie wij in gesprek kunnen over hoe zij hierbij te werk gaan. Zodat we samen meer inzicht krijgen in passende richtlijnen en mogelijke koppelkansen met andere doelen, zoals gezondheid, vergroening en veiligheid. [Meedoen aan het onderzoek](#) biedt u reflectie op hoe uw gemeente dit proces heeft doorlopen en aanknopingspunten om dit verder te verbeteren. We vertalen de inzichten uit ons onderzoek in meetbare richtlijnen.

Doe mee aan hét strategennetwerk van en voor woningcorporaties: Wikken & Wegen in de Wijk

Na de zomer start [een volgende editie van het netwerk Wikken & Wegen](#) voor woningcorporatiepartners van Platform31. De taakopvatting van woningcorporaties wordt minder strak ingevuld door het Rijk en er is meer ruimte om te investeren buiten de kerntaak, ook in de wijken. Hoe zorg je dat je missie, je maatschappelijke doelstellingen, het woongenot van bewoners en de leefbaarheid in jouw wijken voldoende betrokken worden in de te maken afwegingen? Tijdens de bijeenkomsten bespreken we afwegingen die je als corporatiestrategen moet organiseren in de wijk, we onderzoeken afwegingsinstrumenten en bouwen indien gewenst aan nieuwe hulpmiddelen.

Leernetwerk 'De gemengde wijk als tussenstap naar de inclusieve wijk': deelnemers gezocht!

De gemengde wijk heeft een prominente plek in de plannen van minister De Jonge. Naast het sleutelen aan de woningvoorraad zijn er aanvullende beleidsinterventies nodig. Maar welke dan? Om gemeenten, corporaties en lokale partners te ondersteunen in hun streven naar duurzaam gemengde wijken, starten Platform31 en Movisie [een leernetwerk](#) waarin we de gemengde wijk opnieuw verkennen als tussenstap naar de inclusieve wijk.

Congressen

KIS Jaarbijeenkomst 2022 - 'Als het stormt in de wereld, waait het ook in Nederland'

Op 12 september houdt KIS zijn [Jaarbijeenkomst](#). Tijdens deze bijeenkomst leren en discussiëren we met professionals uit het sociaal domein en met beleidsmakers van gemeenten over actuele thema's. Met inspirerende sprekers, een divers aanbod aan deelsessies, dynamische uitwisselingen en natuurlijk een lunch en borrel wordt het een vruchtbare middag vol leerzame inzichten.

Congrestival Sociale Basis: Back to basics, omzien naar elkaar

Wat kunnen bestuurders, inwoners, en professionals doen om de sociale basis in wijken en buurten succesvol te versterken? En hoe kun je daarmee problemen als eenzaamheid, overlast, criminaliteit en afnemende leefbaarheid helpen tegengaan? Deze vragen staan centraal op het congresfestival 'Back to basics' op 23 september 2022 in het Krachtstation Kanaleneiland Utrecht. Een van de sprekers is staatssecretaris Maarten van Ooijen van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

LPB Congres

Het jaarlijkse [congres](#) van het Landelijk Platform Buurt- en Wijkgericht Werken vindt plaats van 16 t/m 18 november 2022 in Eindhoven.

Klik hier voor de complete, actuele agenda

WijkWijzer is hét platform voor leefbare en veilige wijken. WijkWijzer heeft als doel om kennisuitwisseling tussen beleidsmakers, wijkprofessionals en actieve bewoners te stimuleren en draagt bij aan de beweging waarin betrokken personen en organisaties samenwerken aan stedelijke vernieuwing en versterking van de wijk- en buurtaanpak. WijkWijzer is een samenwerking van: het Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners (LSA), het Landelijk Platform Buurt- en Wijkgericht Werken (LPB), het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), het Verwey-Jonker Instituut, Movisie, Platform31, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.